

KARTA PRZEDMIOTU DLA NABORU 2025/2026			
Nazwa przedmiotu	Chirurgia, blok operacyjny i pielęgniarstwo chirurgiczne		
	Surgery, operating theatre and surgical nursing		
Kod przedmiotu	P_I_A.43.PZ. Chirurgia,BOiPChir		
Kategoria przedmiotu	Nauki w zakresie opieki specjalistycznej		D
Kierunek studiów	Pielęgniarstwo		
Forma studiów	Stacjonarne		
Poziom studiów	Studia I stopnia		
Rok studiów	III	Semestr studiów:	V, VI
Liczba punktów ECTS dla przedmiotu	6		
Język wykładowy	Polski		
Koordynator przedmiotu	mgr Mariola Wojtal		
Prowadzacy przedmiot	Wyznaczeni opiekunowie praktyk w placówkach ochrony zdrowia		

LICZBA GODZIN W SEMESTRACH		
Forma zajęć	Liczba godzin w planie	Forma zaliczenia *wpisz symbol
Praktyki zawodowe (PZ)	120	Z/O
*Z-zaliczenie; Z/O-zaliczenie na ocenę; E-egzamin		

INFORMACJE SZCZEGÓŁOWE	
Wymagania wstępne do przedmiotu	Wiedza z zakresu chirurgii i pielęgniarstwa chirurgicznego (wykłady) oraz umiejętności nabyte w ramach ćwiczeń i zajęć praktycznych z chirurgii i pielęgniarstwa chirurgicznego.
Cele przedmiotu	1. Zapoznanie studentów z zagadnieniami dotyczącymi chirurgii i pielęgniarstwa chirurgicznego oraz organizacją pracy w oddziałach chirurgicznych. 2. Wyposażenie studentów w wiedzę i umiejętności formułowania diagnozy pielęgniarstwa oraz planowania zadań pielęgniarstwa. 3. Przygotowanie studenta do współpracy z zespołem terapeutycznym.

MODUŁOWE EFEKTY UCZENIA SIĘ		
<u>Kod modułowego efektu uczenia się</u>	<u>Treść modułowego efektu uczenia się</u>	<u>Metody weryfikacji efektu uczenia się</u>
WIEDZA		
W zakresie wiedzy student zna i rozumie:		
D.W1.	czynniki ryzyka i zagrożenia zdrowotne u pacjentów w różnym wieku;	odpowiedź ustna/pisemna i/lub proces pielęgnowania
D.W2.	etiopatogenezę, objawy kliniczne, przebieg, leczenie, rokowanie i zasady opieki pielęgniarstwa nad pacjentami w wybranych chorobach, w tym w chorobach nowotworowych;	odpowiedź ustna/pisemna i/lub proces pielęgnowania
D.W3.	rodzaje badań diagnostycznych, ich znaczenie kliniczne i zasady ich zlecania oraz uprawnienia zawodowe pielęgniarki w zakresie wystawiania skierowań na badania diagnostyczne w poszczególnych stanach klinicznych;	odpowiedź ustna/pisemna i/lub proces pielęgnowania

D.W4.	zasady przygotowania pacjenta w różnym wieku i stanie zdrowia do badań oraz zabiegów diagnostycznych, a także zasady opieki w ich trakcie oraz po tych badaniach i zabiegach;	odpowiedź ustna/pisemna
D.W5.	zasady i zakres farmakoterapii w poszczególnych stanach klinicznych;	odpowiedź ustna i/lub proces pielęgnowania
D.W6.	właściwości grup leków i ich działanie na układy i narządy organizmu pacjenta w różnych chorobach w zależności od wieku i stanu zdrowia, z uwzględnieniem działań niepożądanych, interakcji z innymi lekami i dróg podania;	odpowiedź ustna/pisemna i/lub proces pielęgnowania
D.W7.	zasady organizacji opieki specjalistycznej (internistycznej, chirurgicznej, w bloku operacyjnym, pediatrycznej, geriatrycznej, neurologicznej, psychiatrycznej, w szpitalnym oddziale ratunkowym, intensywnej opieki medycznej, opieki paliatywnej i długoterminowej oraz nad pacjentem z chorobą nowotworową);	odpowiedź ustna/pisemna i/lub proces pielęgnowania
D.W8.	standardy i procedury pielęgniarstwa stosowane w opiece nad pacjentem w różnym wieku i stanie zdrowia;	odpowiedź ustna/pisemna i/lub proces pielęgnowania
D.W9.	reakcje pacjenta w różnym wieku na chorobę, przyjęcie do szpitala i hospitalizację;	odpowiedź ustna/pisemna
D.W10.	metody i techniki komunikowania się z pacjentem niezdolnym do nawiązania i podtrzymania efektywnej komunikacji ze względu na stan zdrowia lub stosowane leczenie;	odpowiedź ustna/pisemna i/lub proces pielęgnowania
D.W11.	zasady żywienia pacjentów z uwzględnieniem leczenia dietetycznego, wskazań przed i pooperacyjnych według obowiązujących wytycznych, zaleceń i protokołów (Enhanced Recovery After Surgery, ERAS);	odpowiedź ustna/pisemna i/lub proces pielęgnowania
D.W12.	rodzaje i zasady stosowania środków specjalnego przeznaczenia żywieniowego w określonych stanach klinicznych;	odpowiedź ustna/pisemna i/lub proces pielęgnowania
D.W13.	zasady opieki nad pacjentami z przetokami odżywczymi, w szczególności przezskórną endoskopową gastrostomią (Percutaneous Endoscopic Gastrostomy, PEG), gastostomią, mikrojejunostomią, przetokami wydalniczymi (kolostomią, ileostomią, urostomią) oraz przetokami powstałymi w wyniku powikłań;	odpowiedź ustna/pisemna i/lub proces pielęgnowania
D.W14.	zasady przygotowania pacjenta do zabiegu operacyjnego w trybie pilnym i planowym, w chirurgii jednego dnia oraz zasady opieki nad pacjentem po zabiegu operacyjnym w celu zapobiegania wczesnym i późnym powikłaniom;	odpowiedź ustna/pisemna i/lub proces pielęgnowania
D.W15.	czynniki zwiększające ryzyko okołoperacyjne;	odpowiedź ustna/pisemna
D.W16.	zasady obserwacji pacjenta po zabiegu operacyjnym obejmującej monitorowanie w zakresie podstawowym i rozszerzonym;	test pisemny i/ lub odpowiedź ustna i/lub proces pielęgnowania
D.W17.	metody i skale oceny bólu ostrego i oceny poziomu sedacji.	odpowiedź ustna/pisemna i/lub proces pielęgnowania
UMIEJĘTNOŚCI		
W zakresie umiejętności student potrafi:		
D.U1.	gromadzić informacje, formułować diagnozę pielęgniarstwa, ustalać cele i plan opieki pielęgniarstwa, wdrażać interwencje pielęgniarstwa oraz dokonywać ewaluacji opieki pielęgniarstwa;	obserwacja 360*, proces pielęgnowania

D.U2.	stosować skale i kwestionariusze do oceny stanu pacjenta lub jego wydolności funkcjonalnej w określonych sytuacjach zdrowotnych;	obserwacja 360*, proces pielęgnowania
D.U3.	dokonywać różnymi technikami pomiaru parametrów życiowych (w tym ciśnienia tętniczego na tętnicach kończyn górnych i dolnych, oddechu, temperatury ciała, saturacji, świadomości) i oceniać uzyskane wyniki oraz wykorzystywać je do planowania opieki w różnych stanach klinicznych;	obserwacja 360*, proces pielęgnowania
D.U4.	przeprowadzić kompleksowe badanie podmiotowe i badanie fizykalne w różnych stanach klinicznych do planowania i realizacji opieki pielęgniarstwa;	obserwacja 360*, proces pielęgnowania
D.U5.	oceniać poziom bólu, reakcję pacjenta na ból i jego nasilenie oraz stosować farmakologiczne i nefarmakologiczne metody postępowania przeciwbólowego;	obserwacja 360*, proces pielęgnowania
D.U6.	asystować lekarzowi w trakcie badań diagnostycznych jam ciała (nakłucia jamy brzusznej, nakłucia jamy opłucnowej, pobierania szpiku, punkcji lędźwiowej) oraz endoskopii;	obserwacja 360*, proces pielęgnowania
D.U7.	przygotowywać i podawać pacjentowi leki różnymi drogami zgodnie z posiadanymi uprawnieniami zawodowymi pielęgniarki lub pisemnym zleceniem lekarza w określonych stanach klinicznych oraz produkty lecznicze z zestawów przeciwwstrząsowych ratujących życie;	obserwacja 360*, proces pielęgnowania
D.U8.	wystawiać recepty na leki w ramach realizacji zleceń lekarskich w określonych stanach klinicznych;	obserwacja 360*, proces pielęgnowania
D.U9.	rozpoznawać powikłania farmakoterapii, leczenia dietetycznego oraz wynikające z działań terapeutycznych i pielęgnacji;	obserwacja 360*, proces pielęgnowania
D.U10.	dobierać i stosować dietoterapię oraz prowadzić u dzieci i dorosłych żywienie dojelitowe (przez zgłębnik do żołądka i przetokę odżywczą) oraz żywienie pozajelitowe;	obserwacja 360*, proces pielęgnowania
D.U11.	przeprowadzić profilaktykę powikłań występujących w przebiegu chorób;	obserwacja 360*, proces pielęgnowania
D.U17.	komunikować się z członkami zespołu interdyscyplinarnego w zakresie pozyskiwania i przekazywania informacji o stanie zdrowia pacjenta;	obserwacja 360*, proces pielęgnowania
D.U22.	przygotować pacjenta fizycznie i psychicznie do badań diagnostycznych oraz zabiegu operacyjnego w trybach pilnym i planowym;	obserwacja 360*, proces pielęgnowania
D.U23.	rozpoznawać powikłania po specjalistycznych badaniach diagnostycznych i zabiegach operacyjnych;	obserwacja 360*, proces pielęgnowania
D.U24.	dobierać technikę i sposoby pielęgnowania rany, w tym usuwać szwy i zakładać opatrunki specjalistyczne;	obserwacja 360*, proces pielęgnowania
D.U25.	dobierać metody i środki pielęgnacji ran na podstawie ich klasyfikacji;	obserwacja 360*, proces pielęgnowania
D.U26.	pielęgnować pacjenta z przetoką jelitową i moczową;	obserwacja 360*, proces pielęgnowania
D.U27.	przekazać pacjenta, zgodnie z procedurami, na blok operacyjny na badania inwazyjne lub przyjąć pacjenta z bloku operacyjnego po badaniach inwazyjnych, przekazać pacjenta z oddziału do innego oddziału, pracowni, podmiotu leczniczego oraz przekazać informacje o pacjencie zgodnie z zasadami protokołu SBAR (Situation – sytuacja,	obserwacja 360*, proces pielęgnowania

	Background – tło, Assessment – ocena, Recommendation - rekomendacja);	
D.U40.	pielęgnować żylny dostęp naczyniowy obwodowy i centralny oraz dotętniczy;	obserwacja 360*, proces pielęgnowania
KOMPETENCJE SPOŁECZNE		
W zakresie kompetencji społecznych student jest gotów do:		
K01	kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną	samoocena, obserwacja 360*, ocena nauczyciela i personelu medycznego
K02	przestrzegania praw pacjenta;	samoocena, obserwacja 360*, ocena nauczyciela i personelu medycznego
K03	samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem;	samoocena, obserwacja 360*, ocena nauczyciela i personelu medycznego
K04	ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe;	samoocena, obserwacja 360*, ocena nauczyciela i personelu medycznego
K05	zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu;	samoocena, obserwacja 360*, ocena nauczyciela i personelu medycznego
K06	przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta;	samoocena, obserwacja 360*, ocena nauczyciela i personelu medycznego
K07	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych.	samoocena, obserwacja 360*, ocena nauczyciela i personelu medycznego

TREŚCI MERYTORYCZNE przedmiotu/MODUŁU:								
		Praktyki zawodowe (PZ)						
		SEMESTR	I	II	III	IV	V	VI
		LICZBA GODZIN (L)	-	-	-	-	60	60
		RAZEM	120					
semestr V								
LP	Zakres tematyczny	Odniesienie zakresu tematycznego do konkretnego modułowego efektu uczenia się						
1.	Organizacja pracy w oddziale chirurgicznym. Rodzaje ran i ich leczenie. Zasady i technika zaopatrywania ran. Zakażenia chirurgiczne i szpitalne.	D.W1. – D.W3. D.W7. D.W8. D.W32. D.W33. D.U1. D.U6. D.U7. D.U15. D.U20. D.U22. D.U24. D.U26. K01 – K07						
2.	Przyjęcie chorego do oddziału chirurgii. Przygotowanie chorego do badań diagnostycznych: RTG, USG, TK, badań endoskopowych.	D.W1. – D.W8. D.W10. D.W22. – D.W25. D.W27. D.U1. D.U3. D.U6. D.U23. K01 – K07						
3.	Proces pielęgnowania w chirurgii. Rola pielęgniarki w łagodzeniu napięć psychicznych związanych z leczeniem operacyjnym.	D.W1. – D.W8. D.W18. D.W22. – D.W29. D.W32. D.W33. D.U1. K01 – K07						

4.	Pielęgnowanie chorego po urazie klatki piersiowej. Drenaż opłucnej	D.W1. – D.W3. D.W6. D.W7. D.W22. D.W27.D.W29. D.W32. D.W33. D.U1. D.U6. D.U15. D.U20. D.U22. D.U24. D.U26. K01 – K07
5.	Pielęgnowanie pacjenta po operacji przepukliny. Rodzaje przepuklin, zapobieganie powikłaniom	D.W1. D.W3. D.W6. – D.W8 D.W10. D.W22. D.W27. D.W29. D.W32. D.W33. D.U1. D.U.6 D.U8. D.U12. D.U15. D.U20. – D.U24. D.U26. K01 – K07
6.	Pielęgnowanie pacjenta po zabiegach bariatrycznych.	D.W1. D.W3. D.W6. – D.W8. D.W10. D.W22. D.W27. D.W29. D.W32. D.W33. D.U1. D.U.6. D.U8. D.U12. D.U15. D.U17. D.U20. – D.U24. D.U26. K01 – K07
7.	Amputacja kończyn – zapobieganie miażdżycy, choroba Burgera, pielęgnacja i rehabilitacja po amputacji.	D.W1. – D.W7. D.W24. D.W29. D.W32. D.U3. D.U8. D.U27. D.U29. K01 – K07
8.	Opieka pielęgniarska nad chorym z chorobami przełyku: zwężenie, uchyłek, guz . Postępowanie z chorym z wrzodem trawiennym żołądka i dwunastnicy w okresie okołoperacyjnym	D.W1. D.W3. D.W6. – D.W8 D.W10. D.W22. D.W27. D.W29. D.W32. D.W33. D.U1. D.U6. D.U12. D.U15. D.U20. – D.U24. D.U26. K01 – K07
9.	Pielęgnowanie pacjentów z chorobami zapalnymi i nowotworowymi jelita cienkiego. Postępowanie w okresie przed – i pooperacyjnym..	D.W1. D.W3. D.W6. – D.W8. D.W10. D.U19. D.W22. D.W27. D.W29. D.W32. D.W33. D.U1. D.U6. D.U12. D.U15. D.U20. – D.U24. D.U26. K01 – K07
10.	Pielęgnowanie pacjenta po operacji wyrostka robaczkowego. Postępowanie okołoperacyjne.	D.W1. D.W3. D.W6. – D.W8. D.W10. D.W22. D.W27. D.W29. D.W32. D.W33. D.U1. D.U.6 D.U8. D.U12. D.U15. D.U20. – D.U24. D.U26. K01 – K07
semestr VI		
LP	Zakres tematyczny	Odniesienie zakresu tematycznego do konkretnego modułowego efektu uczenia się
1.	Pielęgnowanie pacjentów ze schorzeniami jelita grubego i odbytu. Żylaki i szczeliny odbytu. Ropień i przetoka okołodbytnicza.	D.W1. D.W3. – D.W8 D.W10. D.W22. D.W27. D.W29. D.W32. D.W33. D.U1. D.U6. D.U8. D.U12. D.U15. D.U20. – D.U24. D.U26. K01 – K07
2.	Pielęgnowanie pacjenta w ostrych chorobach jamy brzusznej przebiegających z zapaleniem otrzewnej. Niedrożność mechaniczna i porażenna.	D.W1. D.W3. D.W6. – D.W8. D.W10. D.W22. D.W27. D.W29. D.W32. D.W33. D.U1. D.U6. D.U8. D.U12. D.U15. D.U17. D.U19. D.U20. – D.U24. D.U26. K01 – K07

3.	Opieka pielęgniarska nad chorymi po mastektomii.	D.W1. – D.W8. D.W10. D.W22. D.W27. D.W29. D.W32. D.W33. D.U1. D.U6. D.U8. D.U12. D.U15. D.U20. – D.U24. D.U26. K01 – K07
4.	Urazy czaszkowo-mózgowe – diagnostyka, leczenie, pielęgnowanie w zależności od stanu pacjenta.	D.W1. D.W3. D.W6. – D.W8. D.W10. D.W22. D.W27. D.W29. D.W32. D.W33. D.U1. D.U6. D.U8. D.U12. D.U15. D.U20. – D.U24. D.U26. K01 – K07
5.	Pielęgnowanie pacjenta po operacjach w obrębie układu moczowo-płciowego.	D.W1. D.W3. D.W6. – D.W8. D.W10. D.W22. D.W27. D.W29. D.W32. D.W33. D.U1. D.U6. D.U8. D.U12. D.U15. D.U20. – D.U24. D.U26. K01 – K07
6.	Transplantacje narządów. Przygotowanie pacjenta do przeszczepu i pielęgnacja po zabiegu.	D.W1. D.W3. D.W6. – D.W8. D.W10. D.W22. D.W27. D.W29. D.W32. D.W33. D.U1. D.U6. D.U12. D.U15. D.U20. – D.U24. D.U26. K01 – K07

Metody/narzędzia dydaktyczne	• Instruktaż
	• Pokaz
	• Omówienie
	• Studium przypadku
	• Próba pracy
	• Praca z dokumentacją
	• Proces pielęgnowania

SPOSOBY OCENY F-Formułująca P- Podsumowująca Zaliczenie każdej z form zajęć przedmiotu stanowi podstawę dopuszczenia do egzaminu na zakończenie całego przedmiotu (semestr II).
F1. Obecność na zajęciach F2. Aktywność na zajęciach i/lub odpowiedź ustna F3. Ocena wykonanego zadania – min-CEX (mini-clinical examination) F4. Ocena pracy pisemnej i/lub ocena odpowiedzi ustnej/pisemnej na 3 pytania
P. Egzamin pisemny

OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA	
Forma aktywności	Liczba godzin
Godziny kontaktowe z nauczycielem	120
Nakład pracy studenta	0
suma	120
Liczba punktów ECTS dla przedmiotu	6

FORMY OCENY - SZCZEGÓŁY	
Praktyki zawodowe (PZ)	Zasady obecności studenta na praktykach zawodowych prowadzący podaje do wiadomości studentów na pierwszych zajęciach. Podstawę do uzyskania zaliczenia na ocenę (Z/O) stanowi: - F1 obecność 100%; potwierdzona wpisem na liście obecności, w przypadku nieobecności studenta na zajęciach zobowiązany jest on do odrobienia zajęć; - F2 aktywny udział w zajęciach; - F3 wykonywanie czynności bieżących; zaliczenie na ocenę z wpisaniem do Dziennika Umiejętności Zawodowych; - F3 realizacja zleconego zadania; - F3 przedłużona obserwacja opiekuna; - F4 poprawna, oceniona pozytywnie odpowiedź ustna/pisemna na 3 pytania z zakresu treści odnoszących się do efektów uczenia się z dziedziny wiedzy i umiejętności, zadane studentowi w czasie trwania dyżuru. i/lub opracowany i oceniony pozytywnie proces pielęgnowania. P – ustalenie zaliczenia z ćwiczeń odbywa się na podstawie na podstawie uzyskania zaliczenia ocen częściowych.

KRYTERIA OCENY ODPOWIEDZI USTNEJ/PISEMNEJ			Skala ocen odpowiedzi ustnej/pisemnej w odniesieniu do ilości uzyskanych punktów	
Lp.	KRYTERIA	Liczba punktów		
			bardzo dobry	16
1.	Zasób wiadomości, zrozumienie tematu.	0-5	dobry plus	15
2.	Aktualność wiedzy z zakresu poruszanego tematu.	0-5	dobry	13-14
3.	Zastosowanie prawidłowej terminologii.	0-3	dostateczny plus	11-12
4.	Spójność konstrukcji wypowiedzi.	0-3	dostateczny	9-10
	RAZEM:	16 pkt	niedostateczny	<8
KRYTERIA OCENY PROCESU PIELEGNOWANIA			Skala ocen procesu pielęgnowania w odniesieniu do ilości uzyskanych punktów	
Lp.	KRYTERIA	Liczba punktów		
1.	Proces pielęgnowania odpowiada studium przypadku.	0-3	bardzo dobry	19-20
2.	Umiejętność prawidłowego formułowania diagnozy pielęgnarskiej.	0-3		
3.	Właściwa hierarchia prezentowanych diagnoz.	0-3	dobry plus	17-18
4.	Planowanie działań zgodnie z aktualną wiedzą pielęgnarską. Proponowany sposób realizacji/ proponowane interwencje adekwatne do stanu zdrowia oraz do posiadanych zasobów.	0-3	dobry	15-16
5.	Zasób wiadomości, zrozumienie tematu.	0-3	dostateczny plus	13-14
6.	Zastosowanie prawidłowej terminologii.	0-3	dostateczny	11-12
7.	Estetyka pracy.	0-2	niedostateczny	<10
	RAZEM:	20 pkt		

WYKAZ LITERATURY	
LITERATURA PODSTAWOWA	
1.	Głuszek St.: Chirurgia. PZWL, Warszawa 2019, wyd.2
2.	Fibak J.: Chirurgia. PZWL, Warszawa 2008, wyd. 3
3.	Noszczyk W.: Chirurgia repetytorium. PZWL, Warszawa 2014.
LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA	
1.	Czasopisma naukowe medyczne, m.in. : Polski Przegląd Chirurgiczny, Medycyna Praktyczna Chirurgia, Pielęgniarstwo XXI Wieku, Problemy Pielęgniarstwa, Pielęgniarstwo Chirurgiczne i Angiologiczne, Zakażenia.
2.	Bibliograficzne bazy danych: Polska Bibliografia Lekarska oraz bazy czasopism obcojęzycznych EBSCO.
3.	Bączyk G, Kapała W. (red.): Podstawy kliniczne oraz pielęgnowanie chorych w okresie przed- i pooperacyjnym w chirurgii ogólnej, ortopedii i traumatologii. Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu im. Karola Marcinkowskiego, Poznań 2018.

Podpis koordynatora przedmiotu:
